

MARIJAMPOLĖS SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus a. 1, 68307 Marijampolė, tel.: +370 343 90 011, 90 062, el. p. administracija@marijampole.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188769113

Tiekėjams

DĖL PRETENZIJS

Marijampolės savivaldybės administracija (toliau – Perkančioji organizacija) atviro konkurso būdu vykdo mėsos ir mėsos produktų tarptautinės vertės viešąjį pirkimą (toliau – Pirkimas). Skelbimas apie Pirkimą 2025 m. lapkričio 19 d. paskelbtas internetinėje svetainėje <http://www.marijampole.lt>, Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS) <https://viesiejipirkimai.lt/>, Pirkimo ID 5470264, TED nuoroda: <https://ted.europa.eu/lt/notice/-/detail/766034-2025>.

Informuojame, kad 2025 m. lapkričio 26 d., 10 val. 37 min. Perkančioji organizacija CVP IS susirašinėjimo priemonėmis gavo vieno iš tiekėjų pretenziją (toliau – Pretenzija), kuria reikalaujama:

„1. Peržiūrėti pirkimo dokumentus ir iš naujo įvertinti pirkimo objekto skaidymo į dalis galimybes.

2. Pateikti išsamų, teisės aktų reikalavimus atitinkantį pagrindimą, jeigu perkančioji organizacija toliau laikosi sprendimo neskaidyti pirkimo.

3. Atlikti veiksmus, užtikrinančius proporcingą konkurenciją ir sąžiningas tiekėjų galimybes dalyvauti pirkime, t. y. nutraukti Pirkimą ir pirkimo objektą išskaidžius į dalis (pagal BVPŽ kodų klasifikatorių) bei atsisakius neracionalaus ir neproporcingo reikalavimo dėl pasiūlymo galiojimo užtikrinimo, pirkimą paskelbti iš naujo“ (tekstas neredaguotas).

Perkančiosios organizacijos viešųjų pirkimų nuolatinė komisija (toliau – Komisija) teikia atsakymus į Pretenzijoje pateiktus argumentus ir prašymus, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPI) nuostatomis, poįstatyminiais teisės aktais, 2025 m. lapkričio 18 d. Komisijos posėdžio protokolu Nr. K-656 patvirtintomis atviro konkurso Pirkimo sąlygomis (toliau – Pirkimo sąlygos), Viešųjų pirkimų tarnybos (toliau – VPT) išaiškinimais bei suformuluota teismų praktika.

Dėl Pirkimo objekto neskaidymo į dalis

Pretenzijoje teigiama, kad Perkančioji organizacija, pasirinkdama naudoti bendriausią galimą BVPŽ kodą – 15100000-9 „Gyvūninės kilmės produktai, mėsa ir mėsos produktai“, kuris pagal BVPŽ kodų klasifikatorių yra itin plati kategorija, dirbtinai sumažina konkurenciją ir eliminuoja specializuotus tiekėjus, kurių veikla orientuota tik į dalį šio plataus BVPŽ kodo aprėpties.

Perkančioji organizacija sutinka su Pretenzija pateikusio tiekėjo teiginiu, jog BVPŽ kodas 15100000-9 „Gyvūninės kilmės produktai, mėsa ir mėsos produktai“ apima platų spektrą prekių kategorijų, tačiau šis faktas *per se* nereiškia, kad bendriausio BVPŽ kodo pritaikymas Pirkimo objektui automatiškai apriboja ar eliminuoja konkurenciją. Perkančioji organizacija Pirkimu numato įsigyti keturių rūšių mėsą ir jos produktus – jautieną, kiaulieną, kalakutieną ir vištieną. Nors pagal skirtingas mėsos ir jos produktų rūšis galimas ir Pirkimo objekto skaidymas į keturis atskirus BVPŽ kodus bei keturias skirtingas Pirkimo dalis, tačiau toks Pirkimo objekto skaidymas būtų visiškai nepagrįstas nei prekių pristatymo, logistikos ar, kas yra ypatingai svarbu maisto produktų pirkimo kontekste, prekių kokybės užtikrinimo, nei sutarčių administravimo, jų vykdymo kontrolės prasme bei pagrindais.

Kasacinio teismo praktikoje aiškiai ir nedviprasmiškai suformuota teismų praktika viešojo pirkimo objekto neskaidymo kontekste ir įtvirtintas **tarptautinio pirkimo objekto neskaidymo išimties testas (toliau – Testas)**, pagal kurį: 1) neskaidant Pirkimo objekto į kelis privalo būti nesuvaržyta tiekėjų konkurencija – iš VPĮ implicitiškai išplaukiantis reikalavimas, jo neįtvirtinimas įstatyme *expressis verbis* nepaneigia šio perkančiajai organizacijai keliamo reikalavimo, nes vienas svarbiausių viešųjų pirkimų procedūrų reglamentavimo siekių – užtikrinti konkurenciją; 2) nei VPĮ, nei kituose teisės aktuose perkančiosioms organizacijoms nenustatyta pareigos išskaidyti sudėtinį pirkimo objektą į kelis, tačiau tai nereiškia, kad jos šioje srityje turi visišką diskreciją; atsižvelgiant į lygiateisiškumo ir skaidrumo principus, negalimas atskirų pirkimo objektų sujungimas į vieną, jeigu tai grindžiama tik perkančiosios organizacijos finansinių ir žmogiškųjų išteklių administravimo tikslais; 3) kelių pirkimo objektų sujungimo į vieną teisėtumo vertinimas pirmiausia priklauso nuo to, ar toks perkančiosios organizacijos sprendimas pagrįstas svarbiomis priežastimis (pagrindų pobūdžio vertinimas) ir ar šis sprendimas vienintelis galimas ir būtinas, negalimas pasiekti kitomis, mažiau varžančiomis priemonėmis (proporcingumas); atsižvelgiant į tai, tik svarbių priežasčių nustatymas *per se* nepateisina pirkimo objektų sujungimo į vieną; 4) perkančiajai organizacijai nepateikus aiškaus ir įtikinamo pagrindimo naudotis išimtaine teise sujungti kelis pirkimo objektus į vieną, yra teisinis pagrindas pripažinti, jog ginčijamos viešojo pirkimo sąlygos pažeidė viešųjų pirkimų skaidrumo, lygiateisiškumo ir proporcingumo principus (VPĮ 3 straipsnio 1 dalis), todėl jos pripažintinos neteisėtomis¹. Šios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo jurisprudencijoje įtvirtintos tarptautinio pirkimo objekto neskaidymo išimties sąlygos yra kumuliatyvios, t. y. bent vienos sąlygos nebuvimas eliminuoja galimybę taikyti tarptautinio pirkimo objekto neskaidymo išimtį.

Visų pirma, aptariamu atveju, Pirkimo objekto neskaidymas į dalis pats savaime neapriboja bei nesuvaržo tiekėjų konkurencijos, kadangi rinkoje egzistuoja ne vienas tiekėjas, kuris gali pasiūlyti pirkimo objektą, t. y. Pirkimo dokumentuose nurodytas mėsos rūšis visa apimtimi. Pretenzijoje teigiama, kad neskaidant mėsos ir mėsos produktų pirkimo objekto į dalis pagal siauresnius BVPŽ kodus, nepagrįstai ribojamos smulkaus ir vidutinio verslo subjektų galimybės dalyvauti pirkime, tačiau Pretenzija taip pat nepaneigtas ir faktas, kad smulkaus

¹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. liepos 12 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-322-916/2017.

bei vidutinio verslo dalyviai gali pateikti pasiūlymus visų keturių mėsos rūšių pozicijoms, kadangi rinkoje yra ne vienas ūkio subjektas, atitinkantis smulkaus bei vidutinio verslo dalyvio apibrėžimą bei vykdamas ne vienos konkrečios mėsos ir jos produktų rūšies (pavyzdžiui, jautienos), o kelių skirtingų mėsos, jos produktų bei kitų maisto prekių tiekimą.

Kasacinio teismo praktikoje išaiškinta, kad **konkurenciją riboja pernelyg aukšti arba specifiniai, neadekvatūs pirkimo pobūdžiui ar neproporcingi jo sąlygoms reikalavimai**, kurie atima galimybę pirkimo procedūrose dalyvauti sutartį realiai ir faktiškai gebantiems įvykdyti kandidatams ar dalyviams². Perkančiajai organizacijai pateiktos Pretenzijos turinyje nėra niekaip užsimenama apie specifinius, plačiam tiekėjų ratui neišpildomus ar neadekvačius Pirkimo pobūdžiui reikalavimus, nustatytus Pirkimo dokumentuose. Vien tik tas faktas, kad tiekėjas užsiima tik vienos mėsos rūšies (pavyzdžiui, jautienos) prekių tiekimu, o Pirkimu planuojama įsigyti daugiau mėsos rūšių, savaime dar nereiškia, kad apribota bei suvaržyta tiekėjų konkurencija. Atitinkamai kaip relevantišką pavyzdį galima pateikti, tarkime, vaisių ir daržovių pirkimą – tai, kad kartu perkama ir vaisiai, ir daržovės, nesuponuoja fakto, kad bus apribota tiekėjų konkurencija, kadangi tiekėjas, užsiimantis tik vaisių ar tik daržovių prekyba, nors ir neatitinka konkretaus pirkimo reikalavimų, tačiau nėra blogesnėje padėtyje, nes gali teikti pasiūlymus į tokius pirkimus, kuriais perkama tik vaisiai ar tik daržovės, nepaisant fakto, kad rinkoje vyrauja tiekėjai, galintys tiekti abi prekių rūšis. Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, konstatuotina, kad pirmoji Testo sąlyga išpildyta.

Antra, Pirkimo objektas neskaidomas į dalis remiantis ne vien tik perkančiosios organizacijos finansinių ir žmogiškųjų išteklių administravimo tikslais, tačiau ir aplinkybe, kad, pavyzdžiui, suskaidžius Pirkimo objektą į keturias atskiras dalis, hipotetiškai gali susiklostyti situacija, kad Pirkimą laimės keturi skirtingi tiekėjai, o pasirašius sutartis su keturiais skirtingais ūkio subjektais, iškyla labai didelė rizika, kad bus susiduriama su logistiniais iššūkiais, vėlavimais pristatyti prekes, dėl ko gali nukentėti maisto produktų kokybė, mėsa gali sugesti, tapti netinkama vartoti ir pan. Atsižvelgiant į tai, kad maisto produktai bus tiekiami ypatingai jautriai švietimo įstaigų grupei – ikimokyklinio ugdymo įstaigoms, o **galutiniai maisto produktų vartotojai bus ikimokyklinio amžiaus vaikai, minėtą situaciją būtina užkardyti, todėl minėtas Pirkimo objekto neskaidymo pagrindimas yra proporcingas bei pagrįstas svarbia priešastimi – mažamečių vaikų sveikatos bei gyvybės apsaugos prioritetizavimu**. Be to, Pirkimo sąlygų 2.3 punkte yra aiškiai nurodyta, kad „maisto produktai švietimo įstaigai perkami organizuojant pirkimus kiekvienai maisto produkto grupei, atsižvelgiant į maisto produktų rūšį, t. y. pirkimo objektas jau yra išskaidytas. Dėl pirkimo papildomo neskaidymo į dalis potencialių tiekėjų skaičius neturėtų keistis, nes perkama viena maisto produktų grupė – mėsa ir mėsos produktai, kurią gali pasiūlyti maisto produktų tiekėjai ir/ar gamintojai“. Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, darytina išvada, kad tiek antroji, tiek trečioji Testo sąlygos (dėl pirkimo objekto neskaidymo pagrindimo ne vien tik finansinių ir žmogiškųjų išteklių administravimo tikslais bei proporcingumo, nurodant svarbias neskaidymo priešastis) yra išpildytos.

² Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. spalio 31 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-398-469/2018.

Trečia, Perkančioji organizacija vertina, kad pateikė aiškų ir įtikinamą pagrindimą naudotis išimtaine teise neskaidyti tarptautinio pirkimo objekto į kelis, todėl nėra teisinio bei faktinio pagrindo pripažinti, jog Pirkimo dalyvio ginčijamos Pirkimo sąlygos pažeidė viešųjų pirkimų skaidrumo, lygiateisiškumo ir proporcingumo principus, kadangi išsamus neskaidymo pagrindimas nurodytas tiek Pirkimo sąlygose (jų 2.3 punkte), tiek šiame atsakyme į Pretenziją. Apibendrinant tai, kas išdėstyta, vertinama, kad išpildyta ir paskutinioji, ketvirtoji, Testo kumuliatyvioji sąlyga.

Remiantis kasacinio teismo praktika, Pirkimo sąlygomis, VPĮ bei teisės aktais, reglamentuojančiais viešųjų pirkimų procedūrų vykdymą, konstatuotina, kad Testo sąlygos yra išpildytos visa apimtimi ir tarptautinio pirkimo objekto neskaidymo išimtis yra nepaneigta, taikytina, pagrįsta bei proporcinga, todėl Pretenziją pateikusių tiekėjų pateiktas prašymas nutraukti Pirkimą bei išskaidyti Pirkimo objektą atmestinas kaip nepagrįstas.

Dėl pasiūlymo galiojimo užtikrinimo dydžio proporcingumo

Perkančiajai organizacijai pateiktoje Pretenzijoje teigiama: „<...> atkreipiame dėmesį ir į nustatytą pasiūlymo galiojimo užtikrinimo reikalavimą – 6 000 Eur dydžio banko garantiją arba laidavimo draudimą. Manytina, kad toks reikalavimas, esant pirkimo biudžetui 250 000 Eur, yra akivaizdžiai perteklinis bei neatitinka racionalumo ir proporcingumo principų. Praktikoje perkančiosios organizacijos pasiūlymo galiojimo užtikrinimo dydį paprastai sieja su realia rizika ir pirkimo apimtimi, tačiau tokio dydžio užtikrinimas nesukuria papildomos vertės perkančiajai organizacijai, o tik sudaro finansines kliūtis tiekėjams – ypač smulkiesiems, kuriems tokios garantijos išdavimas reiškia neproporcingą finansinę naštą, pinigų srauto apribojimą ar papildomas draudimo išlaidas. <...>“ (tekstas neredaguotas). Pretenzijoje nurodyti argumentai dėl pasiūlymo galiojimo užtikrinimo tariamo neproporcingumo yra visiškai nepagrįsti jokiais teisiniais motyvais bei argumentais.

Pasiūlymo galiojimas gali būti užtikrinamas Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatytais prievolių įvykdymo užtikrinimo būdais, kokiais konkrečiai – sprendžia pati perkančioji organizacija, atsižvelgdama į pirkimo objektą, pirkimo sąlygas (VPĮ užtikrinimo dydžio nereglamentuoja). Reikalaujamas užtikrinimo dydis bet kuriuo atveju turi būti proporcingas pirkimo objektui. Perkančioji organizacija taip pat turi įvertinti, kad pasiūlymo galiojimo užtikrinimo dydis bei apskritai reikalavimas jį pateikti didina tiekėjų sąnaudas, atitinkamai – ir pasiūlymuose nurodomas kainas. **Reikalaujant pasiūlymo galiojimo ar sutarties vykdymo užtikrinimo, jo dydį rekomenduojama nustatyti nedidelį, apie 1–5 % nuo pasiūlymo vertės.** Jei pasiūlymas bus teikiamas dviejuose vokuose, reikalaujamo užtikrinimo dydį pirkimo dokumentuose reikėtų nustatyti nurodant konkrečią sumą (aktyvi nuoroda į VPT išaiškinimą: [https://klausk.vpt.lt/hc/lt/articles/4403096921618-Kaip-apskai%C4%8Diuoti-pasi%C5%ABlymo-galiojimo-u%C5%B Etikrinimo-vert%C4%99\).](https://klausk.vpt.lt/hc/lt/articles/4403096921618-Kaip-apskai%C4%8Diuoti-pasi%C5%ABlymo-galiojimo-u%C5%B Etikrinimo-vert%C4%99).)

Pretenzija ginčijamas pasiūlymo galiojimo užtikrinimas jokių būdu nėra per didelis, atsižvelgiant į Pirkimo pobūdį bei Pirkimo vertę. Pirkimo vertė – 302 500,00 Eur su PVM. Galimos ribos, atsižvelgiant į VPT rekomendacijas, Pirkimo objekto vertės atžvilgiu yra 3 025,00 Eur – 15 125,00 Eur intervale. Perkančioji organizacija pagal Pirkimo sąlygų 8.3 punktą iš tiekėjų reikalauja pasiūlymo

galiojimo užtikrinimo, kurio dydis būtų 6 000,00 Eur, taigi ginčijamu Pirkimo atveju pasiūlymo galiojimo užtikrinimo dydis yra 1,98 proc. nuo Pirkimo vertės, todėl darytina išvada, kad Pirkimo sąlygose įtvirtintas reikalaujamas pasiūlymo galiojimo užtikrinimo dydis yra proporcingas ir pagrįstas VPT rekomendacijomis bei VPĮ teisės normomis, todėl Pretenzija keliamas reikalavimas atsisakyti pasiūlymo galiojimo užtikrinimo reikalavimo ar jį sumažinti, atmestinas. Atsižvelgiant į tai, kad atsisakyta tenkinti Pretenziją dalyje dėl Pirkimo objekto neskaidymo, Pretenzijoje pateikti argumentai dalyje dėl pasiūlymo galiojimo užtikrinimo, susiję su Pirkimo objekto skaidymu, nenagrinėjami.

Vadovaudamiesi VPĮ 103 straipsnio 3 dalies nuostatomis, informuojame, kad Komisija 2025 m. lapkričio 27 d. posėdyje priėmė sprendimą pateiktą Pretenziją atmesti kaip nepagrįstą.

Administracijos direktorius

Nerijus Mašalaitis

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Marijampolės savivaldybės administracija
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl pretenzijos
Dokumento registracijos data ir numeris	2025-11-27 Nr. SA-12524 (35.3 Mr)
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento adresatas (-ai)	Tiekėjai
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Nerijus Mašalaitis Administracijos direktorius
Parašo sukūrimo data ir laikas	2025-11-27 16:38
Parašo formatas	Einamojo galiojimo (XAdES-EPES)
Laiko žymoje nurodytas laikas	
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA ECC
Sertifikato galiojimo laikas	2024-11-18 09:47 - 2028-11-17 09:47
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	0
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20251112.1
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2025-11-27)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2025-11-27 nuorašą suformavo Arnoldas Rutkauskas
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2025-11-27 Dokumentų valdymo sistema „Kontora“